

Bijlage toelichting raadsinformatiebrief doorontwikkeling regionale inkoop jeugdhulp

In Q2 van 2025 heeft u de “Inkoopstrategie doorontwikkeling regionale jeugdhulp 2027” vastgesteld. In het raadsvoorstel is aangegeven dat de inkoopstrategie een fundamentele inhoudelijke verbetering stimuleert op basis van 6 uitgangspunten. De voortgang op die 6 punten is als volgt:

1. de jeugdhulp in te richten aan de hand van segmenten;

Inmiddels is de segmentering, zoals hiervoor genoemd, doorgevoerd door het huidige contract te verdelen in vijf segmenten. Dit betreft slechts de voorbereidende administratieve wijziging van de contracten, om vervolgens per segment in een volgende stap de inhoudelijke herziening te realiseren.

2. voor iedere segment een concrete inhoudelijke opgave te formuleren;

In de inkoopstrategie stond op hoofdlijnen de inhoudelijke opgave per segment geformuleerd. Inmiddels zijn de opgaven geconcretiseerd en aangescherpt en vindt de vertaling van de opgaven naar inrichtingselementen plaats in samenspel met aanbieders en andere belanghebbenden. Een overzicht van die transformatieopgaven per segment vindt u als bijlage A.

3. de inkoopvorm en financieringsvorm te kiezen die het best past bij de opgave van het segment;

Voor de segmenten verblijf en dagbesteding en dagbehandeling is de taakgerichte bekostigingsvorm, in samenspel met aanbieders, nader uitgewerkt in een systematiek van capaciteitsfinanciering. Hier vindt de financiering plaats op basis van de afgesproken capaciteit per aanbieder met het bijbehorende, vooraf vastgestelde, budget. De negen gemeenten verrekenen de kosten van de capaciteitsfinanciering onderling op basis van nacalculatie van het werkelijk gebruik. Iedere gemeente betaalt alleen voor zijn eigen jeugdigen. Dit verandert niets aan de huidige manier van afrekenen.

Specifiek voor het segment Hoog specialistische GGZ geldt dat de financieringsvorm nog in ontwikkeling is. De druk op de sector is groot en de verschillen tussen aanbieders maakt het uitdagend om tot eenduidige afspraken over capaciteitsbekostiging te komen. Die zal in Q1 en Q2 van 2026 worden uitgewerkt.

Gemeente verrekenen de kosten van de capaciteitsfinanciering onderling op basis van nacalculatie van het werkelijk gebruik. Iedere gemeente betaalt alleen voor zijn eigen jeugdigen. Dit verandert dus niets aan de huidige manier van afrekenen per gemeente.

In bijlage B vindt u het totaaloverzicht van de bekostigingsvormen per segment.

4. hier stevig opdrachtgeverschap aan te koppelen en te sturen vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid tussen gemeenten en aanbieders;

Tijdens meerdere ontwikkeltafels is samen met gemeenten, aanbieders en andere belanghebbenden gewerkt aan de nieuwe inrichting van de segmenten. Daarnaast zijn er in kleinere groepen marktconsultaties gehouden op specifieke vraagstukken. De kracht van dit proces ligt in het gezamenlijk ontwikkelen met gemeenten en aanbieders en te komen tot gedragen herinrichting van het zorglandschap. De aanbieders waarderen het om vrij nauw bij de herziening te worden betrokken. Tegelijkertijd blijven de belangen van de gemeenten op punten nu eenmaal verschillend. De grote complexiteit van deze ontwikkeling kan alleen in partnerschap tussen gemeenten en aanbieders worden gerealiseerd.

5. flexibiliteit in contracten te brengen om gewenste ontwikkeling en innovatie gedurende de looptijd in de contracten te kunnen verwerken;

In elk segment zijn meerjarige ontwikkelopgaven opgenomen waar aanbieders en gemeenten zich aan verbinden. De opgaven worden vastgelegd in de contracten. Dit vergt van zowel de gemeenten als van de aanbieders een duidelijk betrokkenheid en commitment. Ook is rekening gehouden met de doorontwikkeling van de lokale teams en verschillende ontwikkelfases waar gemeenten zich bevinden. Zo is er ruimte voor lokale keuzes van gemeenten om lichte vormen van hulp tijdelijk in te kopen. De gekozen inkoopvorm middels het open-house model maakt dat er tussentijds ook wijzigingen in de contracten kunnen plaatsvinden.

6. ervaringsdeskundigheid prominent bij het vormgeven van jeugdhulp te betrekken.

In de projectorganisatie is een ervaringsdeskundige werkzaam om vanuit cliëntperspectief bij te dragen aan de herinrichting van de jeugdhulp. Zij vervult een actieve rol binnen de verschillende segmenten. Daarnaast hebben enkele plenaire sessies plaatsgevonden met het regionale platform 'JONGdoet meel' waar jongerenraden en jongeren die ervaring hebben in de jeugdhulp uit Haaglanden zijn vertegenwoordigd. De regionale Ouderraad wordt ook betrokken om naast het perspectief van de jeugdige ook het perspectief van de ouders te vertegenwoordigen.

De gevolgen van de herfasering

Besloten is om de herinrichting niet per 2027 in te laten gaan maar per 1 januari 2028. De komende maanden wordt gewerkt aan de uitvoeringstoets, waarbij de effecten van de voorgenomen doorontwikkeling voor de inwoners, lokale teams, aanbieders en wettelijke verwijzers in kaart worden gebracht. Dit wordt mede gedaan met behulp van klantreizen. Daarbij worden ook de financiële effecten tussen de segmenten in kaart gebracht. De inzichten die met de uitvoeringstoets worden opgedaan, kunnen leiden tot aanpassingen in het ontwerp per segment.

In de inkoopstrategie is de regionale besparingsopgave opgenomen. Dit is in lijn met de besparing vanuit de Hervormingsagenda. Op basis van de uitwerking van de besparingsopgaven en deze segment overstijgende toets komen we daarna tot een totaalbeeld voor de besparingsopgave per segment. Parallel hieraan is de verwachting dat van Ark in 2027 met een nieuw advies komt.

Risicoparagraaf

Het inkooptraject jeugdhulp 2028 kent op een aantal vlakken risico's zoals elk inkooptraject die kent. De belangrijkste zes risico's zijn in het raadsvoorstel van zomer 2025 genoemd. Hieronder lopen we die zes risico's uit het raadsvoorstel van zomer 2025 door en beschrijven we voor ieder risico de mitigerende maatregelen.

Deze risico's zijn dus niet nieuw, maar worden concreter naarmate we verder in het proces komen. We zijn ons tegelijkertijd bewust dat - ondanks het feit dat we goed inzicht hebben op de belangrijkste risico's - er altijd nieuwe zaken aan het licht kunnen komen waar we op in moeten spelen. Dat is inherent aan dergelijke complexe trajecten. We realiseren ons overigens dat dergelijke risico's ook spelen in het huidige, bestaande zorglandschap.

1 - 'onvoldoende kunnen realiseren van de financiële taakstelling en kwalitatieve doelstellingen;'

Risico	Beheersmaatregelen
Er zijn risico's dat de gewenste financiële taakstelling en kwalitatieve doelstelling niet gehaald worden binnen de huidige inrichting van het systeem. Daarom zijn we een herzieningstraject gestart wat mogelijk juridische en/of financiële risico's heeft. Het afgelopen half jaar zijn de plannen en onderbouwing (onder meer op basis van data-analyses) voor het realiseren van de financiële taakstelling ontwikkeld. De aanbieders zijn hierbij betrokken, ook al zijn de belangen in dit soort trajecten voor aanbieders en gemeenten verschillend. Daarnaast zijn kosten opdrijvende effecten meegenomen, zoals de afbouw van de Jeugdhulp Plus en de verkleinde groep Verblijf.	- Om de kwaliteitsdoelstellingen te behalen hebben we wel de huidige aanbieders nodig om samen verder te bouwen aan deze doelstellingen. Een herziening biedt de ruimte om met de aanbieders verder te werken. De mitigatie van de juridische risico's staat nader toegelicht bij risico 2. - Monitoring van de financiële taakstelling worden vast onderdeel van het herzieningsproces. - Voor het segment dagbehandeling/dagbesteding en het segment verblijf worden capaciteitsafspraken met de aanbieders gemaakt, inclusief een vast budget per jaar. Dit wordt vastgelegd in de contracten. Overschrijding kan enkel via een escalatieproces op basis van heldere contractafspraken ('ventielafspraken') - Landelijke besluitvorming kan van invloed zijn op de taakstelling. Zo komt de tweede 4 deskundigencommissie (Van Ark 2) begin 2027 met het nieuwe rapport/deskundigenadvies. Daarna weten we welke gevolgen dit heeft voor de regionale taakstelling.

2 - 'vertraging herzieningen of aanbesteding door juridische procedures van aanbieders;'

Risico	Beheersmaatregelen
Bij de voorgenomen herzieningen en inkoop bestaat het risico op bezwaren en/of juridische procedures van bestaande en/of nieuwe aanbieders. Dit risico is altijd, bij iedere herziening of aanbesteding aanwezig.	- Dit risico wordt zoveel mogelijk gemitigeerd door het organiseren van maandelijks ontwikkeltafels met aanbieders. Tijdens de ontwikkeltafels worden de voorgenomen herzieningen en/of inkoopkeuzes aan de aanbieders gepresenteerd en kunnen aanbieders daarop reageren. De input van aanbieders wordt gebruikt om te komen tot haalbare en realistische herzieningen en/of inkoopkeuzes. - Om de juridische risico's zoveel als mogelijk te mitigeren vindt er maandelijks externe juridische toetsing van de beoogde herzieningen en inkoopkeuzes plaats. Uiteraard sluiten deze maatregelen het risico op bezwaren en/of juridische procedures niet uit, maar door goed contact met betrokken aanbieders te houden, verkleinen we dit risico wel.

3 - 'afstemming besluitvorming door 9 gemeenten in relatie tot strak tijdspad;'

Risico	Beheersmaatregelen
Middels regelmatige afstemming door de portefeuillehouders Jeugd en intensieve ambtelijke samenwerking heeft er steeds afstemming plaatsgevonden tussen de 9 gemeenten. Ook heeft in juli 2025 een gemeenschappelijke bijeenkomst voor de 9 gemeenteraden plaatsgevonden en hebben alle gemeenteraden de Inkoopstrategie vastgesteld.	- Het oorspronkelijke, krappe tijdspad is als te knellend ervaren, en dreigde te prevaleren op zorgvuldigheid. Daarom is gekozen voor uitstel naar 1 januari 2028. - Bij de herinrichting van de projectorganisatie worden de benodigde personele en financiële middelen realistisch in beeld gebracht. Zodat de projectorganisatie goed is uitgerust op de voorbereiding van de nieuwe verwerving binnen het gestelde tijdspad.

4 - 'de afbakening in segmenten leidt tot nieuwe schotten tussen zorgvormen;'

Risico	Beheersmaatregelen
We maken de beweging van circa 85 losse producten naar vijf segmenten met meer gebundelde producten. Risico is dat cliënten hinder ondervinden van de scheidsgrens tussen de segmenten.	Er is tot een jaar uitstel is besloten om eerst de implementatie zorgvuldig te kunnen voorbereiden middels: • een uitvoeringstoets, • de analyse van klantreizen, • een toets op de financiële effecten tussen segmenten (verschillende bekostigingsvormen). Op basis van deze toetsen kan waar nodig nog bijstelling in de uitwerking van de inkoopdocumenten plaatsvinden, waardoor deze maximaal op de uitvoeringspraktijk zullen aansluiten. Deze combinatie van de analyse van zorgpaden en de uitvoeringstoets leidt tot een beeld van de al dan niet aanwezigheid van schotten tussen de segmenten en de zonodig te nemen beheersmaatregelen.

5 - 'nieuwe bekostigingsvormen leiden tot onbedoelde en ongewenste prikkels.'

Risico	Beheersmaatregelen
Elke vorm van bekostiging van jeugdhulp kent zijn eigen voor- en nadelen. De nieuwe bekostigingsvormen gaan op zijn vroegst in op 1 januari 2028.	- Op dit moment worden de financiële modellen per segment ontwikkeld. Zoals bij risico 4 benoemd, voeren we daarbij een toets uit op de financiële effecten tussen de segmenten. Er wordt rekening gehouden met het voorkomen van ongewenste prikkels tussen de verschillende segmenten met verschillende bekostigingsvormen. We brengen in kaart of en wat mogelijke waterbed effecten zijn.

6 - 'stevige lokale teams als randvoorwaarde voor het slagen van de opgave'

Risico	Beheersmaatregelen
In de inkoopstrategie wordt het belang onderstreept van de lokale teams om de opgave voor de regionale jeugdhulp te kunnen laten slagen.	- Zoals bij risico 4 benoemd, bieden we met de herfasering ruimte voor de uitvoeringstoets. Die richt zich onder meer richt op de gevolgen van de herinrichting van de regionale jeugdzorg voor de lokale teams. - Maart 2024 is het Richtinggevend kader Stevige Lokale Teams (VNG) verschenen. Dit brengt in beeld wat gemeenten vanuit de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming moeten doen om toegang tot hulp en ondersteuning voor inwoners te optimaliseren. Het voldoen aan de kenmerken van het Richtinggevend kader in de negen gemeenten is randvoorwaardelijk voor en onlosmakelijk verbonden met het welslagen van de beoogde ontwikkeling voor de vijf segmenten. Beheersmaatregel is het monitoren per gemeente of aan deze randvoorwaarden wordt voldaan.

Naast de zes risico's uit het eerdere raadsvoorstel is er een nieuw risico:

7- Impact van fasering op projectstructuur en bijbehorende financiën

Risico	Beheersmaatregelen
De fasering van het project kan gevolgen hebben voor de projectfinanciën, aangezien de projectstructuur mogelijk moet worden aangepast om de fasering te ondersteunen	- Met de herfasering wordt de projectorganisatie opnieuw ingericht met het oog op de specifieke taken in deze nieuwe fase. Op basis daarvan wordt de benodigde personele middelen en daarbij behorende financiën in beeld gebracht en aan de negen gemeenten voorgelegd.

Planning

De huidige regionale contracten lopen af op 31 december 2026. We doorlopen daarbij twee processen. Het betreft een inkooptraject voor het segment veel voorkomend en een herzieningstraject voor de overige vier segmenten. Onderstaande planning geeft de hoofdlijnen van het traject weer. We informeren de raden tijdens het proces. In het tweede kwartaal 2026 zal een informatieve regionale raadsbijeenkomst gepland worden.

a) Te nemen stappen herziening overeenkomsten

Tijd	Actie
April – juni 2026	Raadsinformatiebijeenkomst H9
september - oktober 2026	Collegebesluit verlenging huidig contract tot minimaal 01-01-2028

November – december 2026	Raadsinformatiebrief over de voortgang
februari 2027	Besluitvorming colleges definitieve Herzieningsdocumenten
1 maart 2027	Publicatie herzieningsdocumenten en Inkoopdocument + raadsinformatiebrief
1 juli 2027	Toelating aanbieders
September – oktober 2027	Raadsinformatiebijeenkomst resultaten nieuwe contracten
1 januari 2028	Start opdracht, verander- en transformatiejaren

We beseffen dat dit een inkooptraject is met veel impact, zowel inhoudelijk als financieel voor de diverse partijen. De basis blijft dat we de zorg aan onze meest kwetsbare jeugdigen willen verbeteren. We vinden het van belang de gemeenteraden doorlopend te informeren over de laatste stand van zaken. Indien wenselijk organiseert de projectorganisatie een technische sessie om verdiepend op de doorontwikkeling van de regionale jeugdhulp in te gaan.

BIJLAGE A

In onderstaande tabel staan de opgaven per segment

<i>Veel voorkomend</i>	- Het maken van een heldere afbakening te maken voor wie en welke hulpvragen specialistische Jeugdhulp bedoeld is en waarvoor niet. - Oplossing te zoeken in het "normale leven" of in het lokale voorliggend veld. Het gaat daarbij over het aanpakken van onderliggende factoren. - De jeugdhulp meer gezinsgericht te organiseren. - De jeugdhulp meer collectief (in groepen) te organiseren
<i>Onderwijs-jeugdhulp</i>	- Het vormgeven van de ontwikkellijn opvang-zorgcontinuüm gericht op het jonge kind (0-4 jaar) bestaande uit: a. Het ontwikkelen van school voorbereidende groepen. b. Het versterken van kinderopvang/BSO plus. - Het 'verder' vormgeven van de ontwikkellijn van het onderwijs-zorgcontinuüm gericht op de schoolgaande leeftijd (4-18 jaar) bestaande uit: a. De reeds ingezette koers (operationeel per maart 2026) van collectieve jeugdhulp op gespecialiseerd onderwijs (cluster 4 en SBO). b. Het ontwikkelen van alternatieven voor jeugdigen die dreigen uit te vallen of tijdelijk uitvallen en de huidige ingezette ontwikkelkoers te boven gaat.
<i>Dagbesteding-dagbehandeling</i>	- Het creëren van voldoende beschikbaarheid in een evenwichtige keten om de doorstroom in de keten te bevorderen. Bestaande uit tijdelijke uitbreiding van capaciteit en geleidelijke afbouw in combinatie met het ontwikkelen van alternatieven bij het onderwijs. - Het invoeren van centraal wachtlijstbeheer en een doorontwikkeling naar een centraal screeningspunt.
<i>Hoog specialistische GGZ</i>	- Ontwikkelen aanpak contextgericht werken. De hoog specialistische GGZ richt zich sterker op de context van de jeugdige en zijn leefomgeving. Onderliggende beschermende en risicofactoren zoals armoede, woonproblematiek, schulden en schooluitval, worden actief in kaart gebracht en aangepakt vanuit de visie dat het een duurzaam effect heeft op de behandeling. - Vergroten van de beschikbaarheid van zorg. Om de hoog specialistische GGZ duurzaam beschikbaar te houden, wordt niet ingezet op het vergroten van de behandelcapaciteit, maar op de doelmatige benutting van de beschikbare behandelcapaciteit. De versterking van de consultatiefunctie voorkomt onnodige instroom. Vroegtijdige ondersteuning aan jeugdigen op de wachtlijst voorkomt escalatie van de situatie tijdens het wachten op een passend aanbod. - Versterken en verbetering van de crisiszorg en -keten, waarbij de aanbieders gezamenlijk tot een segment overstijgende aanpak komen.
<i>Verblijf</i>	- Het realiseren van een centraal aanmeld- en regiepunt voor verblijf, waarbij alle verwijzers naar dit aanmeldpunt verwijzen, en aanbieders alleen cliënten via het aanmeldpunt accepteren; - Voorkomen van verblijf, de duur verkorten, de uitstroom versnellen, bijvoorbeeld door intensieve ambulante teams in zetten om verblijf te voorkomen, of door voor 16-18 jarigen eerder in te zetten op perspectiefbepaling. - Minder kinderen de regio uit, zodat kinderen dicht bij huis en bij regionale aanbieders hulp kan worden geboden. - Voorkomen van ongewenste doorplaatsingen, voorkomen van stapeling van zorg. - Kleinschalige crisisvoorzieningen, met meer uitstroom direct naar huis en minder naar andere vormen van verblijf.

BIJLAGE B

In onderstaande tabel staan de inkoopvorm en financieringsvorm per segment weergegeven.

	Inkoopvorm	Bekostigingsvorm
Jeugdhulp met Verblijf incl crisis	Herziening	Capaciteitsfinanciering (1)
Hoog specialistische GGZ	Herziening	In ontwikkeling
Dagbesteding/dagbehandeling	Herziening	Capaciteitsfinanciering en inspanningsgerichte financiering (pxq)
Onderwijs - jeugdhulp	Herziening	Beschikbaarheidsfinanciering (2)
Veel voorkomende jeugdhulp	Open house inkoopprocedure	Inspanningsgerichte financiering (pxq)

1) *Capaciteitsfinanciering: vast budget gekoppeld aan (maximaal) te leveren capaciteit.*

2) *Beschikbaarheidsfinanciering: budget gekoppeld aan beschikbaarheid van zorg, in dit geval in de vorm van FTE's op school.*